

Warszawa, 01 października 2021

prof. dr hab. Marcin Nałęcz-Niesiołowski
Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki
Kierownik Katedry Dyrygentury

RECENZJA

rozprawy doktorskiej pana **Kazimierza Dąbrowskiego**, w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej dyrygentura, wszczętym przez Radę Wydziału Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Praca napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Moniki Wolińskiej oraz śp. prof. dr. hab. Ryszarda Dudka.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska zawiera rejestrację dzieła artystycznego - koncertowego wykonania utworów: Tadeusza Bairda – *Czterech Sonetów miłosnych* do słów W. Szekspira na baryton i orkiestrę (wersja z roku 1969), Stanisława Moryty – *Rapsodu do słów Rilkego* na mezzosopran i orkiestrę (1979), Miłosza Bembinowa – *Listów. Od zmierzchu do świtu* na sopran i orkiestrę (wersja II, z roku 2006), Urszuli Rogali – *Gdy otworzysz oczy* do słów Jana Pawła II na sopran, mezzosopran i orkiestrę oraz jego opis w formie pracy pisemnej pt.: „*Współpraca dyrygenta z wokalistą na przykładzie konkretnych dzieł literatury muzycznej*”.

1. Opinia o dokumentacji

Przedstawiona przez Doktoranta dokumentacja sporządzona jest prawidłowo, z należąą dokładnością i starannością. Zawiera pełne i wyczerpujące informacje dotyczące Doktoranta, Jego działalności artystycznej oraz nagranie dzieła artystycznego podlegającego recenzji.

2. Dane o Doktorancie

W dokumentacji znajduje się życiorys Doktoranta* zawierający najważniejsze informacje dotyczące Jego edukacji muzycznej, osiągnięć artystycznych, nagród i wyróżnień.

Pan Kazimierz Dąbrowski jest wszechstronnie wykształconym muzykiem – dyrygentem, pianistą, wokalistą, dyrygentem, organizatorem życia muzycznego oraz popularyzatorem muzyki. W swoim dorobku artystycznym może poszczycić się licznymi koncertami z orkiestrami kameralnymi, symfonicznymi, współpracą z teatrami operowymi, koncertami poza granicami kraju, a także stypendiami i nagrodami. Doktorant jest twórcą Podlaskiej Orkiestry Kameralnej, dyrygentem: Suwalskiej Orkiestry Kameralnej, Orkiestry Symfonicznej i Kameralnej Zespołu Szkół Muzycznych w Białymstoku, wykładowcą akademickim na białostockim Wydziale Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

Przedstawione wyżej dokonania, pogłębiona edukacja muzyczna i osiągnięcia artystyczne pozwalają na dalszą ocenę pracy.

* życiorys sygnowany datą 28 listopada 2013 r.

3. Recenzja Dzieła Artystycznego

Dzieło artystyczne jest koncertowym wykonaniem wskazanych na wstępie utworów polskich kompozytorów: Tadeusza Bairda, Stanisława Moryty, Miłosza Bembinowa i Urszuli Rogali z udziałem solistek: Anety Kapli – sopran, Anety Łukaszewicz – mezzosopran oraz Suwalskiej Orkiestry Kameralnej dyrygowanej przez Doktoranta.

Zdaniem recenzenta przedstawione przez Doktoranta wykonanie dzieł należy uznać za bardzo udane. Są one w należyty sposób, zgodny z zapisem partyturowym poszczególnych utworów różnorodne interpretacyjnie i wykonawczo. W nagraniu zauważalna jest duża dbałość o interpretacyjne szczegóły wykonawcze: przekonujące kształtowanie frazowania, odzwierciedlenie emocji muzycznych zawartych w partyturach, profesjonalna realizacja partii wokalnych i instrumentalnych, uważność w kształtowaniu proporcji brzmieniowych pomiędzy solistkami, a orkiestrą, wyczuwalne zaangażowanie emocjonalne/interpretacyjne wszystkich wykonawców koncertu. Reasumując, całe nagranie spełnia wszelkie walory dzieła artystycznego.

4. Recenzja części opisowej

Część opisowa dzieła artystycznego, stanowiąca integralną część rozprawy doktorskiej składa się z dwóch głównych części, podzielonych na rozdziały, podrozdziały i aneksy. Całość jest bardzo czytelna pod względem edytorskim oraz konsekwentna pod względem metodologicznym.

W I Części pracy, w Rozdziale I, po wstępie i ogólnych uwagach dotyczących sposobu przygotowania utworów do wykonania, w szczególności wokalisty i dyrygenta, w szczegółowy/uważny sposób przeprowadzona jest analiza formalna poszczególnych utworów, która prowadzi do ciekawych/słusznych spostrzeżeń i opinii Doktoranta na temat zagadnień interpretacyjno-wykonawczych w omawianych dziełach. W tej części pracy przedstawione są także sylwetki kompozytorów oraz utwory literackie wraz z ich tłumaczeniami.

W Rozdziale II przedstawiona jest „droga” wokalisty i dyrygenta od momentu rozpoczęcia wspólnej pracy nad dziełem do jego koncertowego/publicznego wykonania. Zawiera ona wskazówki organizacyjno-techniczne, m.in. takie jak planowanie spotkań i prób ze śpiewakami, ale także analizę ewentualnych zagrożeń we współpracy dyrygenta z solistą *vide*, za Olgą Pasiiecznik, potrzeby podejmowania decyzji przez dyrygenta „w kwestiach spornych”. Podkreślona jest także ważkość tekstu literackiego, potrzeby jego kontekstowego zrozumienia jako jednej z najważniejszych warstw formotwórczych dzieła, należytego odnajdowania „stycznych” pomiędzy wartwą wokalną, a instrumentacją utworu, aspekt „psychologii pracy” pomiędzy dyrygentem, a solistą i, w formie ogólnych tez charakterystyka (dyskusyjna) pracy dyrygenta z wokalistą w teatrze operowym oparta na książce bułgarskiego dyrygenta Dragomira Nienowa *Dyrygent o operze*.

W Rozdziale III opisana jest współpraca dyrygenta z wokalistą z perspektywy śpiewaka. Są to abstrakty czterech wywiadów przeprowadzonych przez Doktoranta z wybitnymi śpiewakami: Olgą Pasiiecznik, Kazimierzem Pustelakiem, Aleksandrem Teligą i Adamem Zdunikowskim, które w całości zaprezentowane są w II Części pracy.

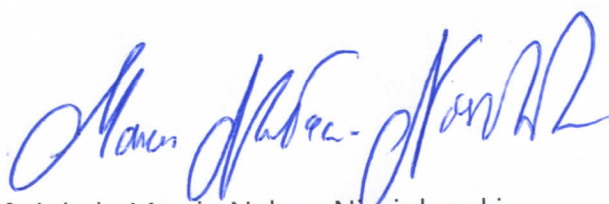
II Części pracy, zawiera trzy Aneksy: A, B i C w których zamieszczone są partytury omawianych kompozycji, wspomniane wyżej wywiady ze śpiewakami oraz fragment książki Dragomira Nienowa *Dyrygent o operze*, rozdział *Wzajemne relacje dyrygenta i solistów* w tłumaczeniu Doktoranta.*

Wartym zauważenia jest fakt bogatej i różnorodnej bibliografii załączonej do pracy.

* niestety brak jest tekstu oryginału

5. Konkluzja

Przedstawione przez pana **Kazimierza Dąbrowskiego** nagranie dzieła artystycznego, koncertowego wykonania utworów: Tadeusza Bairda – *Czterech Sonetów miłosnych* do słów W. Szekspira na baryton i orkiestrę (wersja z roku 1969), Stanisława Moryty – *Rapsodu do słów Rilkego* na mezzosoprani orkiestrę (1979), Miłosza Bembinowa – *Listów. Od zmierzchu do świtu* na sopran i orkiestrę (wersja II z roku 2006), Urszuli Rogali – *Gdy otworzysz oczy* do słów Jana Pawła II na sopran, mezzosopran i orkiestrę oraz jego opis posiada należną wagę dzieła artystycznego, elementu nadrzędnego w idei doktoratu. Z pełnym przekonaniem wnoszę o przyjęcie całości pracy/rozprawy w ramach przewodu doktorskiego i nadanie panu **Kazimierzowi Dąbrowskiemu** stopnia doktora w dziedzinie sztuk muzycznych.

prof. dr hab. Marcin Nałęcz-Niesiołowski

PS. Dla porządku zauważyć należy, że proponowany tytuł pracy przedstawiony w I Części spisu dokumentów różni się od tytułu właściwej pracy doktorskiej. Wspominam o tym ponieważ nie znalazłem informacji, czy zmiana ta została zaakceptowana przez Promotora, Dziekana i Radę Wydziału.

Podstawa prawna, ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki, artykuł 13.